

DEPARTAMENT DE FÍSICA I QUÍMICA

Curs	2n Batxillerat	Matèria	Química

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència 1

Analitzar fenòmens i resoldre problemes basats en situacions relacionades amb la Química mitjançant l'ús dels seus models, lleis i teories, atenent la base experimental i la conceptualització, per evidenciar la importància de la Química com a ciència rellevant, i les connexions amb la vida quotidiana, el benestar comú i la sostenibilitat ambiental.

Competència 2

Formular preguntes i hipòtesis i contrastar-les a través de la indagació i l'experimentació atenent normes de seguretat, i argumentar mitjançant models i lleis de la química en situacions relacionades amb els sistemes materials i les aplicacions pràctiques de la química per proposar solucions a problemàtiques socio-mediambientals.

Competència 3

Interpretar i organitzar informació en diferents formats a partir de fonts diverses utilitzant de manera adequada els diversos registres de comunicació de la química (unitats, formulació, llenguatge simbòlic, matemàtic i altres) per evidenciar la necessitat d'establir una eina de comunicació entre comunitats científiques i en la investigació.

Competència 4

Seleccionar i avaluar críticament informació i recursos, en diferents formats i plataformes, tant en el treball individual com col·lectiu, i crear i comunicar coneixement de manera efectiva i en diversos formats, i argumentar l'ús responsable de substàncies i processos químics per al reconeixement de la influència positiva de la Química a la societat.

Competència 5

Resoldre i interpretar problemes en contextos relacionats amb la química, aplicant habilitats de cooperació, coordinació, emprenedoria i tècniques de treball pròpies de la comunitat química (experimentació, indagació, raonament logicomatemàtic, etc.) per reconèixer el paper de la química i predir la influència dels seus avenços en una

societat basada en valors ètics i sostenibles.

Competència 6

Construir coneixement químic, de forma activa, col·lectiva i evolutiva, a partir de situacions de l'entorn proper o global, i argumentar el caràcter multidisciplinari i versàtil de la Química i les seves relacions amb altres camps de coneixement per actuar com a agents crítics en l'anàlisi i la difusió d'informació i promoure una societat igualitària, saludable i sostenible.

La taula següent recull en quines unitats didàctiques es treballen les diferents competències específiques

	C1	C2	C3	C4	C5	C6
UD 0						
UD 1						
UD 2						
UD 3						
UD 4						
UD 5						
UD 6						
UD 7						
UD 8						
UD 9						
UD 10						

SABERS TREBALLATS

Enllaç químic i estructura de la matèria

- Espectres atòmics i tècniques espectroscòpiques
- Caracterització dels espectres atòmics com a evidència experimental responsable de la necessitat de la revisió del model atòmic. Identificació i argumentació de la rellevància de l'espectroscòpia en el context del

desenvolupament històric del model atòmic.

- Interpretació dels espectres d'emissió i absorció dels elements i de la seva contribució en el coneixement de l'Univers. Relació amb l'estructura electrònica de l'àtom.
- Utilització de dades de diverses tècniques espectroscòpiques (UV, IR, RMN, espectrometria de masses) en la identificació de substàncies d'interès i rellevància en la vida quotidiana i qüestions sociocientífiques d'actualitat. Explicació de les bases del seu funcionament.
- Principis quàntics de l'estructura atòmica
- Relació entre el fenomen dels espectres atòmics i la quantització de l'energia. Del model de Bohr als models mecano-quàntics: necessitat d'una estructura electrònica a diferents nivells i les seves connexions amb la recerca científica bàsica i amb els avenços científicotecnològics actuals.
- Explicacions i aplicació del principi d'incertesa de Heisenberg i de la doble naturalesa ona-corpúscle de l'electró i de la naturalesa probabilística del concepte d'orbital.
- Identificació dels nombres quàntics i aplicació del principi d'exclusió de Pauli. Construcció de l'estructura electrònica de l'àtom. Utilització del diagrama de Moeller per escriure la configuració electrònica dels elements químics més freqüents a l'entorn i al cos humà, i/o els protagonistes de situacions reals en controvèrsia i amb impacte socioambiental.
- Taula periòdica i propietats dels àtoms
- Argumentació basada en evidències de la naturalesa experimental de l'origen de la taula periòdica. Justificació de la llei periòdica i agrupament dels elements sobre la base de les propietats.
- Relacions entre la teoria atòmica actual i les lleis experimentals observades.
- Predicció de la situació d'un element a la taula periòdica a partir de la configuració electrònica, i de la configuració electrònica a partir de la situació de l'element, tot establint connexions amb les característiques i els usos de les substàncies quotidianes que el contenen.
- Raonament en base a les dades, o en base al model de càrrega de l'àtom, de les tendències periòdiques. Aplicació a la predicció dels valors de les propietats dels elements de la taula a partir de la seva posició.
- Enllaç químic i forces intermoleculars

- Predicció i justificació del tipus d'enllaç a partir de les característiques dels elements individuals que el formen en relació amb les propietats de la substància formada i amb la seva presència a la vida quotidiana.
- Interpretació de l'energia implicada en la formació de molècules, estructures cristal·lines 3D i estructures macromoleculars. Predicció i justificació de propietats de les substàncies químiques en relació amb la vida quotidiana i amb els seus usos i interès.
- Aplicació de les estructures de Lewis i teoria de RPECV per explicar i predir geometries de compostos moleculars i la seva polaritat amb relació al seu comportament en fenòmens de l'entorn quotidià.
- Aplicació del cicle de Born-Haber i de l'energia intercanviada en la formació de cristalls iònics.
- Aplicació dels models del núvol electrònic per explicar les propietats característiques dels cristalls metàl·lics en metalls d'ús destacat en situacions d'actualitat.
- Relacions entre forces intermoleculars i propietats macroscòpiques de compostos moleculars. Relació de les propietats amb l'estructura (geometria i enllaç) en substàncies que intervenen en situacions reals d'interès local o global.

Reaccions químiques

- Termodinàmica química.
- Aplicació del primer principi de la termodinàmica: intercanvis d'energia entre sistemes per mitjà de la calor i del treball en contextos de consum i eficiència energètica.
- Representació i utilització d'equacions termoquímiques i càlcul d'entalpies de reacció. Concepte d'entalpia de reacció i aplicació en situacions i contextos reals com ara els combustibles, els éssers vius, etc. i relació amb problemàtiques com ara l'augment de les emissions de diòxid de carboni. Diferenciació entre processos endotèrmics i exotèrmics.
- Aplicació del balanç energètic entre productes i reactius mitjançant la llei de Hess, per mitjà de l'entalpia de formació estàndard o de les energies d'enllaç, per obtenir l'entalpia d'una reacció en contextos propers o d'actualitat.
- Aplicació del segon principi de la termodinàmica. L'entropia com a magnitud que afecta l'espontaneïtat i la irreversibilitat dels processos químics en contextos propers o d'actualitat.

- Càlcul de l'energia de Gibbs de les reaccions químiques i de la seva espontaneïtat en funció de la temperatura del sistema, i interpretació dels resultats en contextos propers o d'actualitat.
- Cinètica química
- Elaboració d'explicacions i prediccions basades en la teoria de les col·lisions com a model a escala submicroscòpica de les reaccions químiques. Conceptes de velocitat de reacció i energia d'activació en contextos propers o d'actualitat.
- Elaboració d'explicacions i prediccions basades en la influència de les condicions de reacció sobre la seva velocitat en contextos propers o d'actualitat.
- Aplicació de la llei diferencial de la velocitat d'una reacció química i càlcul dels ordres de reacció a partir de dades experimentals de velocitat de reacció.
- Equilibri químic
- Aplicació i conceptualització de l'equilibri químic com a procés dinàmic: equacions de velocitat i aspectes termodinàmics. Expressió de la constant d'equilibri mitjançant la llei d'acció de masses. Aplicació en contextos propers o d'actualitat i de rellevància sociocientífica.
- Càlcul de la constant d'equilibri de reaccions en què els reactius es trobin en diferent estat físic. Relació entre K_c i K_p i producte de solubilitat en equilibris heterogenis i la seva connexió amb processos naturals i industrials.
- Aplicació del principi de Le Châtelier i del quocient de reacció. Evolució de sistemes en equilibri a partir de la variació de les condicions de concentració, pressió o temperatura del sistema, i aplicacions en contextos propers o d'actualitat.
- Reaccions àcid-base
- Justificació de la naturalesa àcida o bàsica d'una substància a partir de les teories d'Arrhenius i de Brønsted i Lowry i les seves implicacions en la classificació d'àcids i bases de substàncies de l'entorn quotidià.
- Diferenciació entre àcids i bases forts i febles. Càlcul del grau de dissociació en dissolució aquosa en contextos propers o d'actualitat.
- Càlcul i justificació del pH de dissolucions àcides i bàsiques. Expressió de les

constants K_a i K_b , en relació amb la vida quotidiana i en contextos com ara la cuina, els medicaments, el medi ambient, etc.

- Representació i concepte de parells àcid i base conjugats. Predicció del caràcter àcid o bàsic de les dissolucions en què es produeix la hidròlisi d'una sal a partir de situacions de l'entorn quotidiana.
- Identificació i representació de reaccions entre àcids i bases i càlculs estequiomètrics en exemples de contextos propers o d'actualitat. Concepte de neutralització. Realització de volumetries àcid-base, dels càlculs corresponents i raonament dels resultats en relació amb situacions reals i en connexió amb la quotidianitat.
- Relació entre propietats i aplicacions dels àcids i de les bases rellevants en l'àmbit industrial i de consum, amb especial incidència en el procés de conservació del medi ambient.
- Reaccions redox
- Càlcul i aplicació de l'estat d'oxidació. Identificació de les espècies que es redueixen o oxiden en una reacció a partir de la variació del nombre d'oxidació en processos de rellevància per la seva quotidianitat i/o impacte socioambiental.
- Igualació pel mètode de l'ió-electró d'equacions químiques d'oxidació-reducció en contextos propers o d'actualitat. Càlculs estequiomètrics i volumetries redox.
- Aplicació i conceptualització del potencial estàndard d'un parell redox. Espontaneïtat de processos químics i electroquímics que impliquen dos parells redox amb relació a contextos propers o d'actualitat.
- Aplicació de les lleis de Faraday: quantitat de càrrega elèctrica i quantitats de substància en un procés electroquímic. Càlculs estequiomètrics en cel·les electrolítiques en contextos propers o d'actualitat.
- Identificació i càlculs en reaccions d'oxidació i reducció en la fabricació i el funcionament de bateries elèctriques, cel·les electrolítiques i piles de combustible, i també en la prevenció de la corrosió de metalls.

Química orgànica

- Isomeria
- Utilització de fórmules moleculars i desenvolupades de compostos orgànics, amb relació a les seves propietats, orígens o usos. Diferents tipus d'isomeria

estructural en compostos en relació amb la vida quotidiana i/o problemàtiques rellevants.

- Utilització de models moleculars o tècniques de representació 3D de molècules. Isòmers espacials d'un compost i propietats en compostos en relació amb la vida quotidiana i/o problemàtiques rellevants.
- Reactivitat orgànica
- Identificació de les principals propietats químiques de les diferents funcions orgàniques i de les seves propietats i reaccions químiques, en especial en contextos propers a l'alumnat.
- Identificació dels principals tipus de reaccions orgàniques. Productes de la reacció entre compostos orgànics i les equacions químiques corresponents amb relació a substàncies d'especial interès i properes a l'alumnat.
- Polímers
- Classificació dels diferents processos de formació dels polímers a partir dels corresponents monòmers. Estructura i propietats.
- Classificació dels polímers segons la naturalesa, l'estructura i la composició. Aplicacions, propietats i riscos mediambientals associats.

DIDÀCTICA, PROJECTES I ACTIVITATS

Metodologia	La química de 2n de Batxillerat s'imparteixen a raó de 3 hores setmanals, una de les quals és al laboratori. La didàctica de l'assignatura consisteix en: • Plantejament de situacions quotidianes relacionades amb la química • Explicacions teòriques, lectura del llibre de text i seguiment de la presentació i els recursos online de la pàgina web de l'assignatura. • Resolució d'exercicis a classe. • valoració del procediment emprat en la resolució dels exercicis. • Treball individual a casa. • Pràctiques de laboratori • 1 prova per tema o grup de temes afins
Activitats / Sortides	

Projecte 1 / SA 1	
Projecte 2 / SA 2	
AVALUACIÓ DE LA MATÈRIA	
instruments d'avaluació: Observació: del treball individual de l'alumne i la seva actitud i participació a les classes. Tasques complementàries avaluació dels informes de les pràctiques de laboratori i de les presentacions orals. Proves d'avaluació: En format escrit en les quals es valoraran els coneixements, grau de comprensió, capacitat d'aplicació dels coneixements a noves situacions i l'habilitat per a analitzar i sintetitzar informacions i dades. Es farà una per tema o grup de temes afins. Hi ha possibilitat de recuperar o pujar nota al final de cada trimestre.	
ODS TREBALLATS	
• ODS 1: Fi de la pobresa • ODS 2: Fam Zero • ODS 3: Salut i benestar • ODS 4: Educació de qualitat • ODS 5: Igualtat de gènere • ODS 6: Aigua neta i sanejament • ODS 7: Energia assequible i no contaminant • ODS 8: Treball decent i creixement econòmic • ODS 9: Indústria, innovació i infraestructures • ODS 10: Reducció de les desigualtats • ODS 11: Ciutats i comunitats sostenibles • ODS 12: Producció i consum responsable • ODS 13: Acció pel clima • ODS 14: Vida submarina • ODS 15: Vida d'ecosistemes terrestres • ODS 16: Pau, justícia i institucions sòlides • ODS 17: Aliances per assolir els objectius	

MATERIALS QUE S'UTILITZEM DURANT EL CURS	
Llibre Editorial ISBN	Llibre digital o paper Mc Graw Hill llibre digital: ISBN 9788448637606 llibre paper+ digital ISBN 9788448637590

Material propi	pàgina web de química de batxillerat amb molts recursos que complementen al llibre.
OBSERVACIONS I CRITERIS DE DEPARTAMENT	
AVALUACIÓ	Criteris: 10% deures, actitud i participació a classe. 90% proves escrites. Per aprovar el trimestre cal obtenir a les proves parcials una nota superior al 3. La nota final serà la mitjana de les obtingudes en cada trimestre. Final de curs. Recuperació Les avaluacions suspeses es podran recuperar durant el curs o al juny a una prova final global extraordinària.